

Програма за управление и развитие на
Институт по молекулярна биология „Акад Румен
Цанев“

ПРОГРАМА
за управление и развитие на
Института по молекулярна биология
„Академик Румен Цанев“ към Българска академия на
науките
2018 – 2022 година
От доц. Ива Угринова Златкова, доктор

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	3
МИСИЯ НА ИМБ.....	4
ЦЕЛИ НА УПРАВЛЕНИЕ	4
ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ.....	6
АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА ИМБ.....	7
ПРИНЦИПИ НА УПРАВЛЕНИЕ	8
НАУЧНА ПОЛИТИКА И ПРИОРИТЕТИ НА ИМБ ЗА 2018-2022.....	8
Фундаментални научни изследвания в специфичните за института тематики.....	8
Изследвания с висок транслационен потенциал в медицината и фармацията.....	9
Разработки в областта на екологията и опазването на околната среда.....	9
Образователна дейност.....	10
Експертна дейност.....	11
УПРАВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НА ТРУДОВИТЕ РЕСУРСИ.....	11
ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ	12
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	13

1. УВОД

Институтът по молекулярна биология (ИМБ) „Акад. Румен Цанев“ започва дейността си в далечната 1960 г. като централна биохимична лаборатория, създадена на базата на секцията по цитология и цитохимия към Института по биология на Българската академия на науките (БАН). От 1972 г. прераства в Институт по биохимия, а от 1977-а приема настоящото си наименование Институт по молекулярна биология. От създаването си досега институтът е сред водещите научни звена на БАН. Това ясно се вижда от доклада на международната комисия за оценяване на институтите на БАН, публикуван през 2009 г. ИМБ бе един от малкото институти, получил най-високи оценки и в трите направления - високи наукометрични показатели, перспектива за развитие и провеждане на социално значими изследвания. Въз основа на демонстрираните отлични и стабилни през годините резултати институтът не беше засегнат от проведените през 2010 г. структурни реформи в академията и запази своя основен предмет на дейност. Безспорно това беше правилно решение, защото институтът функционира като един хармоничен и добре балансиран организъм, който макар в условия на тежка криза успява да работи на високо ниво и в съответствие с принципите, залегнали в Националната стратегия за развитие на научните изследвания - България 2020, съобразно Програмата за управление и развитие на БАН и според тематиката на направлението към което принадлежи „Биомедицина и качество на живот“. Като природна наука Молекулярната биология е сред най-интензивно развиващите се дисциплини, чиито приоритети в световен план са биотехнологиите, храненето и здравето, нанонауките и опазването на околната среда. Точно в тези области е съсредоточена научната дейност на ИМБ.

2. МИСИЯ НА ИМБ

Мисията и приоритетите на ИМБ са до голяма степен определени от мисията на БАН като цяло и тази на направлението, към което институтът принадлежи. Утвърдени са от ОС на БАН при структурните промени през 2010 г. и се реализират както следва:

1. ИМБ провежда на високо научно ниво фундаментални и приложни изследвания в областта на молекулярната биология и сродни дисциплини с цел приложението им в медицината и фармацията.
2. ИМБ осъществява подготовката на кадри по молекулярна биология и сродните й дисциплини, като а - задълбочава колаборацията си с водещи университети за съвместна подготовка на магистри; б - засилва и доразвива докторантските си програми; в - предлага привлекателни условия за повишаване на квалификацията на специалисти от национални и чуждестранни университети и научни центрове.
3. ИМБ разработва комплексни проекти съвместно с национални и чуждестранни научни организации и с частния бизнес, като национален и регионален център за развитие и координация на фундаменталните и приложни изследвания в областите: геномика, епигеномика, протеомика, интерактоми, бионанотехнологии и др.

3. ЦЕЛИ НА УПРАВЛЕНИЕ

Преди 4 години формулирах ОЦЕЛЯВАНЕТО като непосредствена стратегическа цел на Института по молекулярна биология. Днес ще си позволя да дам малко по-оптимистична формулировка.

Основна стратегическа цел: РАЗВИТИЕ и УТВЪРЖДАВАНЕ на института като водещ в своята научна област не само на национално, но и на европейско и световно ниво. Институтът трябва да се превърне в център за авангардни научни изследвания и внедряване и развитие на уникални нови технологии. Необходимо е да се задържат младите и да се привлекат водещи учени, за да се обогати и повиши нивото на човешкия фактор – ключов за развитието на науката.

Тази цел е постижима чрез провеждане на фундаментални и научно-приложни изследвания на най-високо ниво в тематичната област на направление „Биомедицина и качество на живот“. Институтът ще работи и ще се развива в съответствие с политиките на БАН за успешно интегриране на българската наука в Европейското и световно изследователско пространство, следвайки Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 „По-добра наука за по-добра България“, Европейската рамкова програма *Хоризонт 2020*, принципите заложили в проекта на „Стратегия за развитие на Българската академия на науките 2018 – 2030 г.“ Иновационната стратегия за интелигентна специализация България 2014–2020, Националната програма за развитие България 2020, Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Програмата за устойчиво развитие 2030 на Европейската комисия.

За реализацията на така формулираната ни стратегическа цел се налага дефинирането на няколко **Основни цели:**

✚ *Публикуване на получените научни резултати в научни списания, монографии и патенти.* В един дълъг период на недостиг и съществуване на ниво под екзистенц-минимума, институтът успя да запази облика си и качеството на произведената научна продукция е високо. Сега, когато икономическият микроклимат за наука започва да се подобрява (дано тенденцията е устойчива), ние не само ще продължаваме да съсредоточаваме усилията си върху **публикуване в престижни международни списания с висок импакт фактор**, но ще се стремим да повишим научната си продукция по количество и по качество.

✚ *Надграждане и развитие на научната инфраструктура.* Институтът успя изключително успешно да реализира проект по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013“ на Европейския фонд за регионално развитие на стойност 2 915 000,00 лв. за „Създаване на високотехнологична платформа за разработване и анализ на биологично-активни вещества с приложение в медицината и биотехнологиите“. Друго съществено постижение бе включването ни в „Националната пътна карта за научна инфра структура“, от където получихме финансиране на стойност 1 400 000 лв за закупуване на уникална микроскопска техника. Надяваме се държавата да продължи да изпълнява ангажиментите си по пътната карта, което ще ни позволи да изградим един модерен център за микроскопски изследвания без еквивалент в югоизточна и като цяло в източна Европа. За да се развива още по-успешно ИМБ се нуждае от съвременен вивариум. Ето защо си поставям за **непосредствена цел, намирането на финансиране за изграждане на модерен вивариум**. Изграждането на такава инфраструктура е изключително важно за успешното развитие на ИМБ, тъй като дава възможност за работа с генетично модифицирани мишки, без което един молекулярно биологичен институт не може да функционира на необходимото професионално ниво. За отбелязване е, че в рамките на България такъв тип вивариум не съществува.

✚ *Осигуряване на оперативни средства за научни изследвания.* Високият експертен потенциал и упоритост на учените от ИМБ са гаранция за успех в това начинание. Ако има финансиране – ние ще успеем да го вземем. Показателно е, че в момента **в института се изпълняват 30 проекта**. Предстои ни и активно участие в Националните научни програми.

✚ *Представяне на научните резултати пред национални и международни научни форуми.* Институтът традиционно демонстрира сериозна активност в тази област и усилията ни ще бъдат насочени към подобрене на качеството на представяните резултати и мащабност на тяхното популяризиране. Добра тенденция е, че само за последните две години **учени от ИМБ представиха научната си продукция на 4 континента**.

Традиционно организираме юбилейни конференции на института, както и такава, посветена на нашия патрон Академик Румен Цанев. Тези международни научни форуми намират широк отзвук и традиционно се посещават от водещи учени. Младите ни колеги организират на всеки две години докторантски симпозиум, който вече се утвърди в национален мащаб и се превърна в средище за обмен на знания, идеи и опит. В момента ИМБ съвместно с университета Райс в Хюстън организира лятно училище, конференция и серия от научни

работилници, които ще се състоят през лятото на 2019 г. с участието на световно признати учени.

✚ *Обучение на студенти, дипломанти, докторанти, пост-докторанти и специализанти.* Институтът разполага с отлично подготвени и високо квалифицирани кадри с опит в преподавателската дейност. Проблем беше липсата на финансиране, което спираше учените да поемат отговорност за обучението на млади хора. Сега, в условия на по-добър финансов климат, очаквам да разширим значително тази си дейност. Една от целите ни ще бъде провеждането на редовни информационни кампании във висшите учебни заведения за **привличане на най-добрите и мотивирани студенти**. Стремехът ни е да превърнем тези млади хора в изградени международно конвертируеми учени, чрез висококачествено професионално образование. В тази си дейност стриктно следваме седемте европейски принципа за иновативно обучение на докторантите.

✚ *Осъществяване на експертна дейност на национално и международно ниво.* Експертизата на учените в института е безспорно от много високо ниво, ето защо ние сме търсени и с лекота успяваме да се реализираме в тази област. С малко повече личен и институционален ПР бихме повишили значително тази си активност.

ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ на института ще се поставят с оглед успешното реализиране на основните цели в зависимост от конкретните обстоятелства и проблеми.

4. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Ние ще продължим да развиваме и разширяваме своята изследователска и развойна дейност, следвайки приоритетите, заложили в научното ни направление – “Биомедицина и качество на живот”. Областите, в които ще съсредоточим нашите усилия, са свързани с диагностиката и терапията на социално значими заболявания като рак, автоимунни, сърдечно-съдови, невродегенеративни и др. Ще разширим участието си в многостъпалния процес на разработване на нови лекарствени препарати и провеждане на предклинични изследвания на различни вещества с потенциално приложение в фармацевтичната и биотехнологичната промишленост. Наред с това институтът участва в европейския широкомащабен инфраструктурен проект Euro-BioImaging, включен в Европейската пътна карта за „Научна инфраструктура“. Нашата цел е да станем голям локален център (възел или node) в тази мрежа, което ще превърне Института в средище за международни контакти, обмяна на експертиза и стимулиране на научното сътрудничество в най-модерните области на науките за живота. Друга важна стъпка трябва да бъде разширяването на преподавателската ни дейност с цел привличане на млади и надеждни студенти за кръжочна дейност и изготвяне на техните дипломни работи за добиване на магистърска степен. Основна грижа ще бъде привличането на най-добрите студенти в докторантските програми на ИМБ. Вече има планове и са създадени необходимите контакти за съвместната подготовка на наши докторанти с водещи научни центрове в САЩ и Европа на обменни начала. Това е важен залог за засилване на видимостта на ИМБ в международен план и създаване на оптималните условия за кариерното развитие на следващото поколение учени.

Накратко:

Ние разполагаме и предлагаме високо ниво на експертиза и техника, отворени сме за сътрудничество както с други български и чуждестранни научни звена, така и с университети, лечебни заведения, фармацевтични компании и бизнеса. Мотото ни за следващите 4 години ще бъде „ЗАЕДНО МОЖЕМ ПОВЕЧЕ“.

5. АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА ИНСТИТУТА ПО МОЛЕКУЛЯРНА БИОЛОГИЯ

Административната структура на ИМБ се поддържа от три основни елемента

✚ **Ръководни органи:** Общо събрание на учените (ОС), Научен съвет (НС) и Ръководство, съставено от Директор, Зам. Директор и Научен секретар.

✚ **Научни структурни звена** - извършват научна и научноприложна дейност според своята специализация и тематика. Към днешна дата в ИМБ има 4 секции и 3 лаборатории, както следва - Регулация на генната активност, Молекулярна биология на клетъчния цикъл, Структура и функция на хроматина, Молекулен дизайн и биохимична фармакология, Лаборатория по молекулярна генетика на дрождите, Лаборатория по медико биологични изследвания и Лаборатория по геномна стабилност (ново структурно звено). Продължавам да считам за уместно, обособяването на тематични групи в рамките на административната единица – секция. Този процес вече е в ход, а опита до тук показва, че характерът на тези групи е временен, свързан с изпълнението на конкретен проект или научна задача и не изискват фактически структурни промени. Ръководител на тематична група може да става хабилитирано лице или главен асистент. Бидейки част от секция или лаборатория, групата ще ползва всички дълготрайни материални активи на звеното, но ще трябва да осигурява оперативни средства за изследванията си, съобразно научната си тематика. Подобен подход цели най-вече насърчаване и стимулиране на младите учени т.к. от една страна предлага научна независимост, а от друга - повишава отговорностите на ръководителите групи по отношение на финансиране. Така в крайна сметка ще се увеличат приходите на института като цяло и ще се разшири и разнообрази научната ни тематика.

✚ **Административен отдел и помощни звена** подпомагат основната дейност на ИМБ като осигуряват добри условия за извършване на научни изследвания. За изминалите 4 години администрацията на ИМБ претърпя сериозни промени. Считам, че към днешна дата тя е достигнала много добро балансирано ниво и наистина е от полза за учените, а не само за осигуряване на базисните технически-административни дейности. Ще работим за повишаване на квалификацията на служителите в отдел „Администрация“, за да участват по-ефективно в управлението на инфраструктурни и други проекти, които налагат провеждането на обществени поръчки и подготовката на технически и финансови отчети.

6. ПРИНЦИПИ НА УПРАВЛЕНИЕ

ИМБ е демократична по своята същност структура. Факт е, че висшият ръководен орган на института е ОС на учените. За изминалия период ние показахме, че колкото и непопулярно и тежко да е дадено решение то може да се реализира ако намери широка подкрепа. В този смисъл смятам, че политиката на търсене на консенсусни решения след широко обсъждане е правилна и ще се придържам към нея.

Основният управленски орган на института е НС, в момента той работи много добре, кооперативно, но не безлично. Много позитивно е, че дори след оживени дебати съумяваме да се консолидираме около дадено решение, което ни позволява лесно да преодоляваме възникналите проблеми.

Смятам, че беше правилно решение възстановяването на оперативните заседания на директорския съвет (директор, зам. директор, научен секретар и зав. секции и лаборатории) тези заседания ще продължат.

Принципът на нашето управление запазва формулировката си: *Лична отговорност за колективни решения*. В този смисъл Ръководството на ИМБ, ще действа, като оперативен орган на управление и носител на основния ни принцип.

7. НАУЧНА ПОЛИТИКА И ПРИОРИТЕТИ НА ИМБ ЗА 2018-2022

По традиция в ИМБ се развиват дейности, които естествено произхождат от научните интереси и идеи, опита и уменията на водещите учени в института. Ние ще продължим тази традиция, като ще фокусираме работата си в следните основни направления.

1. *Фундаментални научни изследвания в специфичните за института тематики*

Традиционно изследователско направление в ИМБ са изследванията на това как структурата и организацията на хроматина определят различните аспекти на функционирането на генома. Чрез изследване функциите на специфични хроматинови регулатори целим да изясним връзката между епигенетичните механизми и развитието на различни патологични процеси. Друга традиционно силна област са изследванията на механизмите запазващи геномната стабилност. Основна цел на тези изследвания е разширяване на вече придобити познания в еукариотната ДНК репарация и репликацията и използването на резултатите за повишаване ефективността на противотуморните терапии. Сравнително нова тематика е свързана с изучаване на процесите на стареене.

Важно е да се отбележи, че тематиките на института не са фиксирани, а се обновяват непрестанно. Към днешна дата синтезирано нашите изследвания могат да бъдат представени в следните точки:

- Неензимно гликозилиране и стареене.
- Изследване молекулните механизми и динамиката на поправка на ДНК.
- Изучаване на структурата, функцията и динамиката на хроматина в контекста на епигенетични модификации и АТФ-зависими ремоделиращи активности през клетъчния цикъл.

- ✚ Изучаване на ензимите от гликолитичния път в контекста на новооткритата им роля в поправката на някои ДНК увреждания и в транскрипцията на хистонов гени през S-фаза на клетъчния цикъл.
- ✚ Изследване на връзката между висшите нива на хроматиновата структура и ядрена организация с развитието на патологични процеси като канцерогенеза.
- ✚ Изследване на геномната стабилност.
- ✚ Изучаване на молекулните механизми на формиране на епигенетичната карта на генома в норма и патология.
- ✚ Молекулно моделиране на структурата на белтъци.

2. Изследвания с висок транслационен потенциал в медицината и фармацията

Учени от ИМБ имат сериозни успехи в разработката на средства за контрол на хронични възпалителни автоимунни заболявания, свързани с анормалното производство на интерферони. Използвайки молекулно моделиране и насочена мутагенеза се създават биологично неактивни интерферонові аналози със запазен афинитет към клетъчните рецептори за лечение автоимунни заболявания. През 2017 г. колектив от ИМБ спечели наградата „Изобретател на годината“ в областта „Химия и биотехнологии“ на патентното ведомство на Република България. Други важни патентно защитени постижения на ИМБ са: оригинална технология за производство на противотуморния препарат Cisplatin и безотпаден метод за получаване на калиев тетрахлолоплатинат, изходно съединение за получаване на различни противотуморни препарати. В ИМБ се изследват и разработват средства за ефективно доставяне на лекарствени субстанции и иновативни материали, създадени с приложението на нанотехнологични методи с възможност за пряко приложение в медицината. Тематиките, които ще продължим да разработваме са:

- ✚ Разработване на потенциални диагностични маркери за прогнозиране развитието на човешки тумори.
- ✚ Диагностика на сърдечно-съдови заболявания и техните усложнения.
- ✚ Разработване на нови мултитаргетни лиганди като потенциални терапевтични агенти или диагностичи на невродегенеративни заболявания.
- ✚ Изследване на молекулните механизми, отговорни за синдрома на умствено изоставане при "чуплива" X хромозома.
- ✚ Синтез на нови противоболкови терапевтични средства.
- ✚ Разработване на нови потенциални лекарствени средства за лечение на автоимунни заболявания.
- ✚ Увеличаване на чувствителността на ракови клетки към противоракови агенти.
- ✚ Създаване на нови лекарствени средства на основата на нанотехнологиите за лечение на остеопороза и тъканна регенерация.

3. Разработки в областта на екологията и опазването на околната среда.

Наред с традиционните области на приложение на молекулярно биологичните методи, в института се развива и авангарното направление на екологичната биотехнология свързано с:

- ✚ Изследване на ДНК уврежданията в растителни индикаторни видове в застрашени от замърсяване райони.
- ✚ Влиянието на замърсяването на околната среда с тежки метали върху йонома на естествени популации, бактериалното многообразие на почви и води, замърсени с тежки метали и радиоактивни материали.

Тематиката на института е напълно в съответствие с националните и европейски приоритети за развитие, залегнали в Програма „Хоризонт 2020“ - „Здраве, демографски промени и качество на живот“; Националната стратегия за развитие на научните изследвания – приоритет „Здраве и качество на живот, биотехнологии и екологично чисти храни“ и Програмата на БАН „Възгледи за основните национални цели и устойчиво развитие на България“. Нещо повече тематиката ни е напълно релевантна и към новите стратегически документи - Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 „По-добра наука за по-добра България“, принципите заложили в проекта на „Стратегия за развитие на Българската академия на науките 2018 – 2030 г.“ и Програмата за устойчиво развитие 2030 на Европейската комисия. **Основната цел на научната ни политика ще бъде повишаване на качеството на научните изследвания и увеличаване на общия брой публикации в списания с висок импакт фактор.** Тук особено внимание трябва да се обърне на младите учени, които ще бъдат насърчавани и поощрявани да пишат и да публикуват работите си, съобразено с преценката на научните си ръководители, като по този начин ще трупат безценен опит от една страна, а от друга ще спомогнат за повишаване цялостната научна продукция на ИМБ. Управлението на Научната дейност на института и определянето на научната политика по традиция и съобразно правилника на ИМБ се извършва от НС.

През 2011 г. ИМБ стартира регулярното провеждане на колоквиум по „Молекулярна биология“ - една отлична инициатива, която цели от една страна да популяризира дейността на ИМБ, а от друга да се създават контакти и партньорства за интердисциплинарни изследвания и сътрудничества, тъй като поканените лектори са от различни специалности – физици, химици, медици, биолози, философи. Ще продължим тази инициатива. Трябва да се възстанови традицията на вътреинститутските семинари, на които да се докладват актуални разработки, да се обсъждат научни проблеми и най-вече да се търси сътрудничество. Продължаваме работата по утвърждаване на Алумни – клуб на ИМБ с учени, на постоянна работа в чужбина, които на определен етап от кариерното си развитие са били част от колектива на института. Идеята е да се създадат сътрудничества с научните им институции с цел осъществяване на съвместни проекти, да се обогати и разнообрази колоквиума на института, а така също да се даде възможност и контакти на младите и най-млади учени да потърсят курсове и специализации в престижни институти и университети.

4. Образователна дейност

Институтът извършва сериозна образователна и преподавателска дейност. ИМБ е акредитиран да извършва обучение по три докторски програми: молекулярна биология, молекулярна генетика и биоорганична химия. По тези програми ние обучаваме средно по 8 докторанта годишно. Институтът поддържа традиционно двустранно сътрудничество с няколко университета в България за обучение на студенти по различни бакалавърски и

магистърски програми в областта на молекулярната биология, молекулярната генетика, биохимията и биоорганичната химия. Само за миналата година учени от ИМБ са изнесли над 800 часа лекции и упражнения в над 10 дисциплини. Образователната дейност е важна част от научната ни програма и ние смятаме да я разширим със създаването на атрактивни докторантски курсове и чрез разширяване на дейността ни в посока обучение на чуждестранни магистри и докторанти.

5. *Експертна и международна дейност*

Учените от ИМБ осъществяват **експертна дейност** за различни научни, правителствени и неправителствени организации от страната и чужбина, тази тенденция трябва да продължи да се развива с цел издигане престижа и популярността на института.

ИМБ си **сътрудничи** с много университети и изследователски институции в България, Европа, Канада, Япония и САЩ. Това е начин да разработваме интер- и мултидисциплинарни проекти с национални и международни научни и бизнес организации. Това определя ролята на ИМБ като регионален център на фундаменталните и приложни изследвания в областта на геномиката, епигенетиката, протеомиката, биоинформатиката и био-нанотехнологията.

6. УПРАВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НА ТРУДОВИТЕ РЕСУРСИ

Човешкият потенциал е най-ценното, с което институтът разполага. Управлението и развитието на човешкия потенциал е стратегическа дейност, без която не можем да постигнем основните си цели и успешно да реализираме нашата мисия. В тази връзка ще се стремим да поддържаме и повишаваме нивото си на компетентност. Все по-трудно се намират добре подготвени кадри, които да бъдат мотивирани да извършват научно-изследователска дейност, затова през последните години ние се пренасочихме и започнахме сами да подготвяме младите кадри още от бакалавърската скамейка. През следващия четири годишен период смятаме да продължим тази дейност, като се надяваме да започнем да събираме плодовете на вече положените усилия. Тук трябва с гордост да отбележа, че тази дейност много освежи и подмлади състава на института и към днешна дата средната ни възраст е под 35 години. Друга добра практика, която ще продължим, е дейност, свързана с привличане на изследователи от елитни чуждестранни институции, така научният състав се обогати с двама професори, трима доценти и няколко главени асистенти. Считаме тази практика за изключително полезна и правилна. Научният състав на ИМБ към момента е – 3-ма академици, 1 член кореспондент, 5 професори, 11 доценти, 16 главни асистенти и 15 асистенти. Ще работим усърдно за повишаване квалификацията на учените и стимулиране на кариерното израстване, като ще се стараем да се намали средната възраст за придобиване на хабилитационно научно звание, без при това да занижаваме критериите си. Подобна политика от една страна ще стимулира и мотивира младите учени, а от друга ще доведе до повишаване качеството и количеството на научната ни продукция. Безспорно основен потенциал за кадрово развитие са най-младите учени. Към момента в Института се обучават 10 докторанти и 15 дипломанти. Очакваме през следващите 4 години тези докторанти да защитят дисертациите си, а част от дипломантите да изберат да продължат образованието

си при нас като редовни или задочни докторанти. Политиката на Института по отношение на успешно защитилите се докторанти ще бъде да се предоставя възможност за по-бързо придобиване на академичното звание „Главен асистент“, очакваме това допълнително да засили мотивацията на младите хора за активна изследователска и публикационна дейност. Ще се насърчават младите хора да участват активно в търсенето на финансиране по различни младежки програми за повишаване на квалификацията си - по Европейските програми за мобилност на младите учени като ЕРАЗЪМ и ЕРАЗЪМ+, COST, Мария Склодовска Кюри, FEBS, EMBO др. Работим за създаването на дълготрайни сътрудничества за обмен на докторанти и млади учени с водещи университети в САЩ, университета в Дънди (Шотландия), университетите в Гренобъл и Лион (Франция), институти от центровете Макс Планк и Хеймхолц (Германия) и др. За периода на краткосрочните обучения учените ще бъдат командировани, а при дългосрочни специализации ще се осигурява неплатен отпуск и запазване на работното място и позицията им в института. Живеем във време на постоянна криза, ниските доходи безспорно демотивират хората, като особено засегнати са младите. Тук със задоволство следва да отбележим благотворната роля на „Програмата за подпомагане на младите учени“ на БАН, която в двете си сесии подпомогна общо 13 млади изследователи от ИМБ. Макар и със силно положително въздействие, тази програма не може да покрие изцяло нуждите на големия брой млади изследователи в ИМБ. Следователно трябва да се търсят механизми за допълнително материално подпомагане, чрез проектно финансиране по други програми, например предстоящата втора сесия на програмата „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. или проекти по Европейски програми в които е предвидено материалното стимулиране. Налага се изводът, че трябва да вложим всички усилия и да кандидатстваме за разнообразни програми, използвайки всяка възможност.

Необходимо е съвместно изпълнение на служебните задължения от всеки служител, съобразно описанието на длъжностната му характеристика. Въведохме нова система за ежегодна оценка на дейността на учените в института, базирана на критериите за определяне на компонента 2 (K2) от бюджета на БАН и използването и за диференциално възнаграждение. Надявам се тази мярка да породи благородна надпревара и допълнително да стимулира продуктивността на учените.

7. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ

От години Българската наука агонизира, изтощена от продължителна финансова криза, която съвсем естествено доведе и до кадрова такава. Въпреки глътката свеж въздух, която усетихме през 2018 г. общото състояние не се е подобрило съществено. ***Наред със строгата финансова дисциплина основна цел за подобряване на финансовото ни състояние трябва да бъде активното участие на учени и колективи във всички възможни конкурсни сесии за проектно финансиране.*** Тук трябва да отбележа, че учените в Института активно работим в тази посока и през последната сесия на ФНИ спечелихме 6 проекта, в които ИМБ е водеща организация и в още 5 сме партньори. Равносметката - ИМБ участва в 58% от финансираните проекти и привлече около 30% от средствата в последната сесия на ФНИ. Особено внимание трябва да се обърне на европейската програма за интелигентен и устойчив растеж „Хоризонт 2020“, където имаме експертиза да

кандидатстваме по поне два приоритета „Наука на най-високо ниво“ и „По-добро общество“ в областта - „Здраве, демографски промени и качество на живот“. Трябва да се готвим съобразно изискванията за участие в новите Европейски програми с програмен период 2020-2025 и 2020-2030, както и активно да се участва в Националните научни програми. Струва си да се работи за привличането на изявени наши учени, които биха искали да се завърнат в института и да кандидатстват по реинтеграционните програми на „Мария Склодовска Кюри“. Разбира се имаме готовност да кандидатстваме и по държавните програми на „Националната стратегия за развитие на научните изследвания в България 2020“, където тематичната насоченост на научно-изследователската и научно-приложната ни дейност се вписва в поне 2 приоритета - „Здраве и качество на живота, биотехнологии и екологично чисти храни“ и „Нови материали и технологии“. Тематиката и плановете ни за развитие са в съответствие и с приоритетите на Националната програма за развитие на Република България по Подприоритет 1.3 „Повишаване качеството и ефективността на здравните услуги“ и Подприоритет 3.3 „Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите и адаптиране към промените на климата в полза на устойчивия растеж“. Очакваме и финансиране по национални програми в изпълнение на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 „По-добра наука за по-добра България“, където тематичната ни насоченост отговаря на приоритет „Здраве и качество на живот. Превенция, ранна диагностика и терапия, зелени, сини и екотехнологии, биотехнологии, екохрани“.

Материалната база на ИМБ значително се подобри и обогати през последните години, като не мога да не отбележа отново факта, че институтът успешно изпълни проект по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013“, като преминахме всички проверки с отлична оценка и без санкции. През следващите 4 години усилията ни ще бъдат насочени към финансиране по Националната пътна карта за научна инфраструктура за изграждането на регионален възел по програмата Euro-BioImaging от Европейската пътна карта. Безкрайно необходимо е да се изгради съвременен вивариум – ще положим всички усилия да намерим необходимите средства, като ще разчитаме най-вече на национално финансиране. Тъй като ИМБ не осъществява собствена или съвместна стопанска дейност единствен източник на собствени приходи са наеми от три помещения (бивши лаборатории) намиращи се на втория етаж в южното крило на бл 25, които Институтът по молекулярна биология стопанисва.

В заключение управлението на ИМБ през следващия четиригодишен период ще се извършва на демократичен принцип и стратегическите решения ще се вземат с консенсус. Ще продължим да работим при строга финансова дисциплина. Ще положим всички усилия, за да запазим позицията си на водещ институт в структурата на БАН, като повишим качеството и конкурентността на научната си продукция. Ще се борим за спечелване на проектно финансиране като ще търсим и алтернативни източници най-вече сред бизнеса. Искрено вярвам, че в края на този управленски мандант ще гледаме на института като на едно по-добро място за работа.